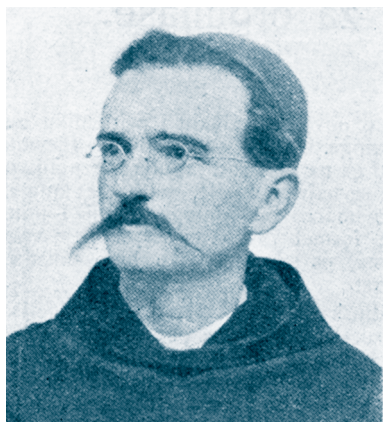

Početci zbornoga crkvenog pjevanja u Mostaru

Prof. don Niko Luburić

Na temelju pisanih izvora može se s pravom zaključiti da je fra Anđeo Nuić, nakon svoga dolaska u Mostar 1875. god., osnovao prvi crkveni pjevački zbor (Sveta Cecilija, 1925., svz. 1, str. 19). Međutim, ovaj se crkveni zbor u kasnijim dostupnim dokumentima više nigdje ne spominje. Vjerojatno se radilo o manjem dječjem crkvenom zboru koji nije imao zapaženih rezultata i duljeg vremenskog tijeka.

Nakon što je fra Anđeo 1882. god. premješten iz Mostara, na njegovo mjesto dolazi fra Ambro Miletić. Od prvoga dana u Mostaru trudio se da školsku mladež podučiti u glazbi. U svom nastojanju nailazio je na velike poteškoće. Fra Tade Leko ovako opisuje tadašnje stanje: "Trudio se je da osnuje stalni crkveni zbor, ali nije uspio radi slabe naobrazbe tadanjeg građanstva. Prošao je i decenij ali o. Ambro nije žuđenog cilja postigao. Kako je fra Ambro bio čovjek dubokih socijalnih misli i svećenik širih pogleda, na njegov savjet privoli tadanji biskup o. Paškal Buconjić, da dođu g. 1899. u Mostar Školske sestre III. reda

Fra Ambro Miletić

sv. Frane. O. Ambro savjetuje biskupu, da osnuje kod sestara žensko sirotište, u kojem bi se među ostalim gajila i glazba. Biskup, koji je u fra Ambro gledao pothvatna i ustrajna socijalnog radnika, udovolji toj vrlo lijepoj zamisli. Fra Ambro se je odmah dao na rad među onom hercegovačkom siročadi i to s vrlo lijepim uspjehom. Za neko vrijeme razvije se u sirotištu stalni ženski pjevački zbor u mostarskoj crkvi" (Sveta Cecilija, 1925., svz. 2, str. 47).

Fra Ambro je 1901. god. naslijedio fra Božo Ostojić. S velikim uspjehom nastavio je raditi sa ženskim pjevačkim zborom kao i njegov prethodnik. Dobre rezultate ostvarivao je i u Hrvatskom glazbeno-pjevačkom društvu Hrvoje, koje nije bilo strogo crkveno pjevačko društvo iako su ga osnovali franjevci. God. 1903. za voditelja crkvenog pjevanja ponovno dolazi fra Ambro Miletić, a 1905. god. naslijedio ga je fra Sebastijan Lesko koji je glazbene škole završio u Fontanellatu u Italiji. Kao školovani orguljaš prvi je započeo raditi u cecilijanskom duhu, tj. na obnovi crkvenoga pjevanja u liturgiji. Veoma uspješno vodio je postojeće zborove i s njima postigao još kvalitetniju glazbenu razinu. Budući da je u Mostaru osnovana Bogoslovija 1895. god., osobitu brigu posvećuje bogoslovima da ih nauči koralnom i figuralnom pjevanju. U sveukupnom radu, oko unaprjeđenja crkvene glazbe u Mostaru, pomagala mu je školska sestra franjevka s. Joahima Pilat.

U vrijeme fra Sebastijanova djelovanja u Mostaru osniva se 1907. god. Gimnazijski mješoviti zbor pod ravnanjem gimnazijskih profesora glazbe. Zbor je trebao pjevati i u crkvi. Na ža-

lost, nije bio stalan jer je ovisio o sposobnosti voditelja. Uskoro je prestao s radom. Pokušalo se u učiteljskoj školi, među preparandistima osnovati zbor koji bi pjevao u crkvi. I taj zbor nije bio stalan.

God. 1911. fra Sebastijan odlazi iz Mostara, a na njegovo mjesto dolazi fra Veljko Milas. I fra Veljko je u svom radu posebnu brigu posvećivao bogoslovskom pjevačkom zboru što se vidi iz njegova izvješća: "Naše potpuno nastojanje išlo je za tim, da se što više podigne crkvena pjesma. Naša vrijedna bogoslovna mladež svim silama radi, da pjesmi, osobito crkvenoj prokrči put. Iznoseći na javu naš skromni rad, naglasujem, da smo ove godine najviše uspjeli, pjevajući koral... Uz koralno pjevanje, nije se niti višeglasno pjevanje zanemarilo" (Sveta Cecilija, 1916., svz. 2, str. 51-52).

Tih godina i ženski pjevački zbor iz Sirotišta sv. Frane bilježi zapažene rezultate. O njegovim uspjesima fra Veljko Milas izvješćuje: "Premda ih radi materijalnih prilika zavoda ima malo, ipak pjevaju samo dvoglasno ili troglasno i to vrlo vješto. Mnoge od njih imadu izvrstan sluh i vrlo siguran i izvježban glas. U njihovu pohvalu mogu kazati, da znadu korektno otpjevati preko dvije stotine nabožnih pjesama" (Isto, str. 52). Nakon fra Veljkova odlaska iz Mostara, 1916. god., službu orguljaša do 1918. god. vrše bogoslovi fra Tade Leko i fra Bruno Raspudić.

Slijedeće godine, 1919., za voditelja crkvenoga pjevanja u mostarskoj crkvi, dolazi fra Vatroslav Jurković. Stanje u postojećim zborovima zasigurno mu u početku nije bilo naklonjeno, jer se

osjećala određena praznina nakon odlaska fra Veljka Milasa iz Mostara. Ali zato zbor preparandista u učiteljskoj školi pod vodstvom učitelja Bozzottija doživljava istinski preporod. Takvo stanje u zboru trajalo je samo tri godi-

ne. Nakon Bozzottijeva odlaska, kada se zbor počinje raspadati, za učitelja pjevanja 1922. god. dolazi fra Vatroslav Jurković. Budući da u preparandiji nije imao dovoljan broj pjevača, počeo je prikupljati pjevače i među mostar-

skom inteligencijom. Ubrzo je uvidio da je posao oko ovakvoga zbora nesiguran i nestalan. God. 1926. ukida se pjevanje u preparandiji, te s tim i ovaj zbor definitivno prestaje s radom. Fra Vatroslavu je preostalo jedino rješenje a to je prikupljanje oko sebe samo inteligencije koja mu se ovoga puta drage volje odaziva. Po želji članova zbor s vremenom od nestalnoga postaje stalni Cecilijanski zbor, zbor u kojem se radi sustavno. Tako se fra Vatroslavu ispunila želja za kojom je čeznuo čitavo vrijeme svoga rada. Zboru su data pravila koja su 29. svibnja 1929. sastavljena prema pravilima matice u Zagrebu. Iste godine potvrdila ih je i država (Sveta Cecilija, 1931., svz. 4, str. 135). Tako se ova godina smatra godinom osnutka mješovitog zbora Sv. Cecilije, tj. današnjega zbora župne crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru.

Pjevački zbor sv. Cecilije iz 1929. godine u Mostaru.

Klanjateljice Krvi Kristove obilježile su ove godine osamdesetu godišnjicu dolaska na otok Silbu (2. veljače 1927.). Ovu značajnu obljetnicu glazbeno je uzveličao svojim pjevanjem ansambl *Pelikan*. Naime, u subotu 28. srpnja 2007. godine ansambl je pod vodstvom mo. s. Domagoje Ljubičić izveo u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije koncert klasične glazbe i gregorijanskih napjeva. Na programu koncerta bila su uglavnom djela domaćih, ali i stranih autora, među kojima su W. A. Mozart, D. Bartolucci, L. Kozinović, M. Leščan, Š. Marović i M. Martinjak.

U prepunoj crkvi osjetilo se oduševljenje slušatelja, među kojima je bio prisutan velik broj stranih turista, prijatelja i posjetitelja, te sestara koje su djelovale u Silbi. Odabir pjesama, način izvedbe i slavljeničko ozračje odjeknuli su među slušateljstvom, pa nije nedostajalo ni suza. Moglo se gotovo opipati njihovo ganuće tijekom izvedbe skladbe *Teci, Jadro, teci*, koja je uprisutnila stvarnost života sestara na otoku Silbi, nerijetko obilježavanu radosnim i teškim životnim trenucima.

Sutradan, 29. srpnja, nedjeljnom euharistijskom slavlju pridružio se i zadarski nadbiskup mons. Ivan Pređa uz sudjelovanje župnika Petra Tunjića i drugih svećenika. Slaveći kroz pjesmu otajstvo spasenja što ga je Bog izveo po svome Sinu, a nastavlja ga preko nas, sestre su zajedno s pukom klicale Gospodinu i zahvaljivale za dar svjedočenja Božje ljubavi, pa ako je potrebno i do prolijevanja krvi.

Pelikan, koji je nekada djelovao kao oktet, sada okuplja veći broj sestara i u današnjem obliku nastaje 2005. godine. Prvenstveno njeguje animiranje liturgijskih slavlja u različitim prigodama, a priprema i prigodne koncerte. U proteklom razdoblju, točnije 2006. godine, izdao je i nosač zvuka *Pjev Otkupljenih*. Na njemu se mogu naći skladbe domaćih i stranih autora kao i sestara glazbenica. Sve su skladbe protkane duhovnošću Krvi Kristove, a projekt svojim vlastitim stilom nesumnjivo odgovara času kojemu je i namijenjen. Pozornim slušanjem može se osjetiti duh i duša ovog nosača zvuka. (s. Kristina Vujica, ASC)

Ansambl Pelikan Pjev otkupljenih

